

Eg græt

tá mamma segði, at eg skuldi læra til fotograf. Eg vildi heldur spæla klaver.

Eitt kamera, ein heimagjörðan kopikassa, eina lampu og tveir djúpar tallerkar. Tað var alt, hon byrjaði sitt atelíer við. Ellen Dahl í Vági, sum ung fór í fotograflæru í Danmark og kom heim aftur í 1930 at byrja sum fotografur í heimbygðini.

— Tað var ongantið min ætlan, at eg skuldi læra til fotograf. Men soleiðis vildi mamma min tað — og so bleiv. Eg græt, tá hon segði, at eg skuldi læra til fotograf. Eg vildi heldur læra klaverspæl.

Soleiðis greiðir Ellen Dahl frá, tá vit herfyri stukku inn á gólvið hjá henni í Toftalið í Vági.

Ellen Dahl, sum nú gongur 82 ári, iðrar seg kortini ikki. Hon fekk eisini stundir til sitt klaverspæl. Í 1924 fór hon til Danmarkar at læra hjá Kaiser, fotografi, í Køge. Í frittíðini gekk hon til klaverundirvising.

— Hóast lærutiðin í fotograffakinum mangan tóktist drúgv, vandist eg við tankan, sigur Ellen og leggur afturat, at er tað eitt ein verður settur til, so lærir man tað nokk. Tað er bert at gera sitt besta. Ein uggi er í øllum. Vit fotograferaðu nógv sunnudagar. Tá vóru fólk so fin og tá tey stóðu framman fyri fototólinum, vóru tey sjálvandi eisini í góðum lag.

at framkalla í. Men so við og við fekk hon sær eitt sindur av tólum afturat. Fyrsti maður, sum møtti upp at verða fotograferaður — ella tikin av — sum tað tá æt, var Alexandur Leo. Hann skuldi nýta eina passmynd.

Sunnudagsarbeiði

At fotografera í atelíeri-

num var mest at kalla sunnudagsarbeiði, sigur Ellen. Tá vóru fólk stásklodd og komu við allari familjuni til fotograf, men hon gjørdi eisini rættliga nógv av at fara út í náttúr-una at taka myndir, og nógv fólk komu við sinum egnu filmum til framkallingar. Tað var nógv at gera sum fotografur í Vági ta tíðina, sigur Ellen Dahl.

Á deildini hjá tryggingarsambandinum í Vági hanga fleiri gamlar bygdarmyndir, sum Ellen hevur latið teimum.

Ellen Dahl og fyrsta fototólið hon nýtti

Sensurur

At arbeiða sum fotografur undir kríggnum var eitt sindur óðrvisi enn frammanundan. Tá skuldi alt sensuerast. Sjálvt myndir av Vágseiði skuldu sensurerast aðrenn tær sluppu úr húsinum. Eisini skuldu allir filmir, sum fólk komu við, sensurerast aðrenn fólk fingur myndirnar aftur, og tað hendi meira enn so, at brettska hervaldið legði hald á filmir og myndir. Men eftir krígsslokkingu fólk myndir sínar aftur frá bretum, sigur Ellen.

tá myndir skuldu takast, filmir framkallast og myndir gerast. Sonur Solveig, Arni, tekur eisini eina hond í. Tað er hann, sum vanliga fer út at taka myndir fyri fólk, tá boð eru eftir teimum, og tá Arna berst frá, er tað maður Solveig, Eyðun, sum virkar sum fotografur. Soleiðis er ein stórur partur av familjuni við í arbeiðinum.

Nógvar gamlar myndir

Atelieruppgávurnar eru ikki longur tær mongu, men nógv annað er at gera og tað kemur meira enn so fyri, at fólk spyrja eftir gomlum myndum — serliga úr Vági, og av teimum hevur Ellen margar. Millum annað bað deildin hjá Tryggingarsambandinum í Vági um nakrar gamlar myndir úr bygðini, og hesar hanga nú sum áhuga-vert og søguligt veggja-prýði á tryggingarstovuni har suðuri.

tór.

Jólahjálp hjá Kehlet

Eftir lokna lærutið í 1927 arbeiði Ellen hjá ymiskum fotografum í Danmark. Sum jólahjálp hjá Kehlet og aðrar tíðir av árinum hjá øðrum fotografum. Soleiðis gingu tvey ár, men í 1929 kom hon heimaftur til Vágs.

Ellen fekk beinanvegin gjørt sær eitt ílt av einum atelíeri, sum hon sjálv tekur til. Amboðini vóru í fyrstani ikki serliga professionel. Ein heimagjörðan kopikassa, eitt kamera í mahognikassa, ein lampu og nakrar djúpar tallerkar